

Emmeloord, 25 februari 2025

Onderwerp

Coffeeshop gemeente Noordoostpolder

Advies raadscommissie

Debatstuk

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Het college opdracht te geven tot het vestigen van een niet-commerciële coffeeshop in het centrum van Emmeloord.
2. Een incidenteel budget van € 100.000 voor het jaar 2025 beschikbaar te stellen voor de vergunningsprocedure en het eventueel inzetten van extra capaciteit voor toezicht en handhaving.
3. Een voorbereidingskrediet van € 100.000 beschikbaar te stellen voor het ontwikkelen van een brede preventieve aanpak gericht op middelengebruik.
4. De 7e wijziging van de Programmabegroting van 2025(-2028) vast te stellen.

Doelstelling

De geformuleerde doelstellingen bij het vestigen van een coffeeshop:

1. Verminderen van risico's voor de gebruiker zelf, zijn of haar directe omgeving en de gemeenschap;
2. Scheiding van de markten tussen soft- en harddrugs;
3. Overlast en verstoring van openbare orde worden zoveel mogelijk beperkt en beheersbaar gehouden;
4. Tegengaan van illegale drugshandel en ondermijning.

Inleiding

Het huidige coalitieakkoord 2022-2026 van gemeente Noordoostpolder beschrijft dat er ruimte wordt gegeven aan de vestiging van een coffeeshop binnen de gemeentegrenzen. In de afgelopen periode is onderzoek gedaan naar de mogelijke vestiging van een coffeeshop in de gemeente. Op basis van de resultaten stelt het college u voor om de coffeeshop te vestigen in het centrum van Emmeloord. In dit raadsvoorstel staan de afwegingen die bij deze keuze horen. De exacte locatie wordt door de gemeente gezocht nadat dit raadsbesluit is vastgesteld.

Gelijktijdig met het onderzoek is gewerkt aan het coffeeshopbeleid. Op dit moment worden nog een aantal juridische zaken uitgewerkt voor dit beleid. Voor de volledigheid is het conceptbeleid ter informatie toegevoegd bij dit raadsvoorstel. De beleidslijnen in het conceptbeleid zullen door de juridische zaken niet wijzigen. Het gaat bijvoorbeeld om de juiste koppelingen naar staand beleid (APV) en de juiste formuleringen. Het vaststellen van het coffeeshopbeleid is een bevoegdheid van de burgemeester en volgt na dit raadsbesluit.

Met dit voorstel geeft u het college de opdracht tot het vestigen van een coffeeshop in het centrum van Emmeloord.

Beleidsreferentie

- *Ruimte voor elkaar. Coalitieakkoord 2022-2026.*
- *Programmabegroting 2025-2028.*
- *Beleidsplan sociaal domein: Doen wat werkt.*
- *Deelplan Wmo en volksgezondheid.*
- *Lokaal preventieakkoord gemeente Noordoostpolder.*

Argumenten

1.1 Dit besluit past in deze fase van het proces

Om te komen tot het vestigen van een coffeeshop in gemeente Noordoostpolder zijn de afgelopen periode verschillende werkzaamheden verricht. Begin 2023 stelde de gemeenteraad de 'Startnotitie verkennend onderzoek coffeeshop' vast. Vervolgens heeft een gespecialiseerd onderzoeksbureau twee onderzoeken uitgevoerd. Gelijktijdig is gewerkt aan het coffeeshopbeleid.

Begin 2024 leverde het onderzoeksbureau de resultaten van het vooronderzoek (fase 1) op. Uit dit onderzoek blijkt dat er marktruimte is voor een coffeeshop in de gemeente. Na fase 1 heeft het onderzoeksbureau een locatieonderzoek (fase 2) uitgevoerd (zie bijlage). De resultaten van dit locatieonderzoek naar de mogelijke vestiging van een coffeeshop in de gemeente Noordoostpolder zijn eind 2024 opgeleverd. Op basis van de uitgangspunten van het vooronderzoek is in het locatieonderzoek geïnventariseerd welke locaties in aanmerking komen voor de vestiging van een coffeeshop in de gemeente en wat de impact daarvan zou zijn. Er is gekeken naar de wenselijkheid en de praktische haalbaarheid van locaties. Vier mogelijke locaties zijn onderzocht, namelijk; bedrijventerrein Nagelerweg en A6, bedrijventerrein De Munt, horecaplein De Deel en winkelgebied Lange Nering. Op basis van dit onderzoek volgt het voorstel van het College om de coffeeshop te vestigen in het centrum van Emmeloord.

1.2 Op basis van het onderzoek stelt het college voor de coffeeshop in het centrum te vestigen

Het vestigen van een coffeeshop in het centrum van Emmeloord heeft de voorkeur boven het bedrijventerrein vanwege de betere bereikbaarheid en goede sociale controle. Ook kan een coffeeshop de illegale straathandel in de directe omgeving helpen voorkomen, doordat consumenten de voorkeur geven aan een gecontroleerde omgeving. In het centrum is de coffeeshop beter bereikbaar (bijvoorbeeld met het ov) voor cannabisconsumenten dan op een bedrijventerrein. Hierdoor is het waarschijnlijk dat zij de coffeeshop zullen kiezen boven de illegale straathandel. Daarnaast wordt de exploitant van de coffeeshop verplicht de openbare ruimte rondom de shop goed te beheren. Een locatie in het centrum biedt ook betere mogelijkheden tot handhaving. BOA's doen in het centrum regelmatig hun ronde.

1.3 Een coffeeshop kan de gezondheidsschade bij gebruikers beperken

In het kader van de preventie van drugsgebruik, kan een coffeeshop een belangrijk instrument zijn. Dat blijkt uit het onderzoek (fase 1, hoofdstuk 4). Een coffeeshop geeft meer zicht op het gebruik van cannabis en op mogelijk problematisch gebruik. Dit biedt kansen om het preventiebeleid voor reeds actieve gebruikers op het gebied van cannabisgebruik van de gemeente te versterken. Hierin is de koppeling met het preventiebeleid dus van belang.

Het college is middels de beleidsregel voornemens om als voorwaarde aan de exploitant te stellen dat de shop onderdeel moet zijn van een multidisciplinaire aanpak om risico's en normalisering van cannabisgebruik te verminderen en gezondheidsschade door verslaving te beperken. De coffeeshop is een belangrijke partner binnen de brede aanpak preventie middelengebruik die parallel aan het vestigen van de coffeeshop wordt ontwikkeld. De coffeeshop dient daarnaast geëxploiteerd te worden in de vorm van een stichting. Hiermee beoogt het college een niet-commerciële coffeeshopexploitatie te realiseren. Hierbij is de exploitatie niet gericht op het behalen van winst, maar op het geven van voorlichting over verantwoord softdrugsgebruik en het verrichten van preventieactiviteiten. Wanneer resultaat ontstaat, zal deze in eerste instantie ingezet worden voor het verbeteren van de kwaliteit van de eigen organisatie. Daarnaast zal de winst worden ingezet om (extra) voorlichting en andere preventieactiviteiten met betrekking tot (soft)drugsgebruik te organiseren en een bijdrage te leveren aan de verslavingszorg in algemene zin.

1.4 Een coffeeshop draagt bij aan een scheiding van markten tussen soft- en harddrugs

Met het vestigen van een coffeeshop wordt beoogd de markten van soft- en harddrugs te scheiden. Een coffeeshop, met een strikt beleid dat zich richt op de verkoop van alleen softdrugs, vermindert de kans dat consumenten in aanraking komen met harddrugs tijdens de aankoop van softdrugs.

2.1 Een coffeeshop vraagt waarschijnlijk meer inzet op het gebied van toezicht en handhaving

Na vaststelling van dit raadsbesluit (en vervolgens het vaststellen van het coffeeshopbeleid), wordt het proces van de gedoogverklaring en exploitatievergunning opgestart. Dit vraagt extra capaciteit van de ambtelijke organisatie. Denk hierbij aan werkzaamheden zoals het wijzigen van de APV, het doorlopen van de vergunningprocedure en het Bibob proces. Bovendien eventuele extra inzet van Boa's wanneer de coffeeshop gerealiseerd is.

3.1 Het preventiebeleid middelengebruik is op dit moment niet toereikend

Uit het onderzoek (fase 1) wordt het belang van de coffeeshop als onderdeel van een brede preventieve aanpak middelengebruik benadrukt. Deze brede aanpak is op dit moment in gemeente Noordoostpolder niet aanwezig en de huidige inzet op de preventie van middelengebruik is zonder een coffeeshop in Noordoostpolder reeds ontoereikend. Met dit voorbereidingskrediet kan deze brede preventieve aanpak middelengebruik ontwikkeld worden. De coffeeshop wordt dan een onderdeel van deze aanpak en is hierin een belangrijke samenwerkingspartner. Voor de verdere uitwerking van dit preventiebeleid komt het college op een later moment terug bij de raad.

4.1 Een begrotingswijziging is noodzakelijk

Om extra geld beschikbaar te stellen is een wijziging van de programmabegroting 2025 nodig. Dit is een bevoegdheid van de raad. Dekking van de benodigde incidentele middelen vindt plaats ten laste van de vrije ruimte binnen de reserve beleidsplan.

Kanttekeningen

1.1 Het gedogen van een coffeeshop past niet bij de ambitie van de gemeente om te streven naar een rookvrije generatie

Gemeente Noordoostpolder werkt toe naar een gezonde en rookvrije generatie in 2040, waarin we roken ontmoedigen en gezondheid vooropstellen. Vanaf 20 juni 2023 zijn daarom ook de perrons op het busstation van Emmeloord een rookvrije zone. Ook sportlocaties en scholen zijn rookvrije zones. Het gedogen van een coffeeshop past niet bij een rookvrije generatie 2040. Daarom wordt aan de exploitant van de coffeeshop gesteld dat er geen rookruimte in de inrichting mag zijn. Ook moet er actief op worden toegezien dat er niet wordt geblowd in de directe omgeving van de coffeeshop. De exploitant moet daarnaast aantoonbaar een actieve rol richting verslavingszorg en andere instanties hebben. De komst van een coffeeshop doet niet af aan het feit dat cannabisgebruik in welke vorm dan ook schadelijk is voor de gezondheid. Daarom worden voorwaarden gesteld aan het vestigen van een coffeeshop (zie kanttekening 1.2).

1.2 Een coffeeshop in het centrum van Emmeloord zorgt voor blootstelling aan middelengebruik

Dat roken ongezond is, is bekend. Of iemand wel of niet rookt is een eigen keuze. Er is een sterk verband tussen zien roken en rookgedrag. Een locatie in het centrum zorgt voor meer blootstelling aan middelengebruik dan op een bedrijventerrein. De volgende voorwaarden worden daarom gesteld:

1. De afstand ('van deur tot deur') tussen de coffeeshop en scholen voor basis- en voortgezet onderwijs is minimaal 200 meter;
2. De locatie waar de coffeeshop gevestigd wordt, mag niet gelegen zijn aan een straat waar de woonfunctie centraal staat;
3. De coffeeshop mag niet gelegen zijn binnen een afstand van 200 meter ('van deur tot deur') van een jongerencentrum, een daklozen- en verslaafdenopvang of -instelling;
4. De coffeeshop wordt niet in de directe omgeving van het busstation in het centrum van Emmeloord gevestigd;
5. De coffeeshop is geopend buiten schooltijden (van 16.00 tot 22.00 uur);
6. De coffeeshop mag niet over een loket of afhaalpunt in de buitenmuur beschikken;
7. Affichering is niet toegestaan, er mag geen reclame gemaakt worden voor de verkoop vanuit de coffeeshop;
8. Om de toegang van jongeren onder de 18 jaar te voorkomen en om de openbare orde te beheersen is tijdens de openingstijden van de coffeeshop altijd ten minste één portier bij de ingang aanwezig.

1.3 Een coffeeshop in het centrum van Emmeloord kan zorgen voor overlast

In het onderzoek (fase 2) is gekeken naar de impact van de vestiging van een coffeeshop. Omdat het een centrumgebied betreft wordt de overlast niet als 'zeer hoog' ingeschat, de verwachting is

namelijk dat er in het centrum enige mate van gewenning is aan 'sociale overlast'. Er zijn immers ook al cafés en een casino gevestigd. Daarnaast biedt een locatie in het centrum, ten opzichte van een bedrijventerrein, betere mogelijkheden tot handhaving.

2.1 Het is op dit moment moeilijk te schatten of, en hoeveel, extra VTH inzet daadwerkelijk nodig is
Omdat dit de eerste keer is dat er een coffeeshop wordt gevestigd in gemeente Noordoostpolder is het moeilijk in te schatten hoeveel extra inzet daadwerkelijk nodig is. Uit een rondvraag bij andere gemeenten lijkt een incidenteel budget van €100.000,- voldoende voor de opstartfase.

3.1 Het is op dit moment moeilijk te schatten hoeveel het opzetten en uitvoeren van de brede preventieve aanpak gaat kosten
Omdat het preventiebeleid op het gebied van middelengebruik op dit moment niet toereikend is, is een schatting gemaakt van wat hierin nodig is. Daarom is dit voorbereidingskrediet nodig om een brede preventieve aanpak te ontwikkelen en een inschatting te maken van de middelen die structureel nodig zijn.

Planning/uitvoering

Vervolgstappen

Na vaststelling van dit raadsbesluit volgen de volgende stappen:

1. De burgemeester stelt het coffeeshopbeleid vast;
2. Het college van B&W gaat in opdracht van de gemeenteraad op zoek naar een geschikt pand voor de vestiging van de coffeeshop;
3. Openstellen en toekennen nieuwe gedoogverklaring en exploitatievergunning;
4. Vormgeven brede preventieve aanpak middelengebruik.

Communicatie

Met dit besluit wordt een nieuwe stap gezet in de realisatie van de coffeeshop. Per stap bekijken we welke vorm van communicatie wenselijk is. Voorafgaand aan dit raadsbesluit informeren we CME over de ontwikkelingen en het voorgenomen besluit.

Bijlagen

1. Startnotitie verkennend onderzoek coffeeshop.
2. Onderzoeksrapport B&I: Polderen over coffeeshops. Vooronderzoek naar de mogelijke vestiging van een coffeeshop in de gemeente Noordoostpolder.
3. Onderzoeksrapport B&I: Een plek in de polder? Locatieonderzoek naar de mogelijke vestiging van een coffeeshop in de gemeente Noordoostpolder.
4. Concept Coffeeshopbeleid gemeente Noordoostpolder.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : de heer T. van Steen
Steller : de heer D. Weda; d.weda@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 februari 2025, no. 25.0000291,

gelet op artikelen 160 en 189 Gemeentewet;

B E S L U I T:

1. Het college opdracht te geven tot het vestigen van een niet-commerciële coffeeshop in het centrum van Emmeloord.
2. Een incidenteel budget van € 100.000 voor het jaar 2025 beschikbaar te stellen voor de vergunningsprocedure en het eventueel inzetten van extra capaciteit voor toezicht en handhaving.
3. Een voorbereidingskrediet van € 100.000 beschikbaar te stellen voor het ontwikkelen van een brede preventieve aanpak gericht op middelengebruik.
4. De 7e wijziging van de Programmabegroting van 2025(-2028) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 31 maart 2025.

De griffier, de voorzitter,